

การศึกษาสถานะทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม
ในจังหวัดอุบลราชธานี

The Study of Financial Position of The Food and Beverage Industry in
Ubon Ratchathani Province

วีระชัย ผ่องบุรุษ¹ และ พรพิพัฒน์ แก้วกล้า¹

Verachai Phongburut¹ and Pornpipat Kaeokla¹

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

¹Master of Business Administration Program, Ubon Ratchathani University

Received: October 10, 2018

Revised: December 4, 2018

Accepted: February 8, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินและสถานะทางการเงินของธุรกิจอาหาร และเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (DBD) ซึ่งจะใช้ข้อมูลงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุนเป็นรายปี พ.ศ. 2557 -25590 จำนวน 58 กิจการหลังจากเก็บข้อมูลจากงบการเงินแล้ว จะนำมาวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ด้วยแบบ Altman's Z-Score Model ได้แก่ (1) อัตราส่วนความคล่องตัว (2) เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน (3) ความสามารถในการทำกำไร (4) สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน และ (5) ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ อีกทั้งได้มีการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีการหาค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐาน (Median) ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น โดยธุรกิจรายย่อยจะมีอัตราส่วนทางการเงินจุดเด่น คือ อัตราส่วนความคล่องตัวและสัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 80 ธุรกิจขนาดย่อมจะมีอัตราส่วนทางการเงินจุดเด่น คือ สัดส่วนโครงสร้างทางการเงินและประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 50 และธุรกิจขนาดกลางจะมีอัตราส่วนทางการเงินจุดเด่น คือ อัตราส่วนความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 70 ต่อมาสถานะทางการเงินของโดยธุรกิจรายย่อยจะเป็นธุรกิจที่มีความมั่นคงสูง (Safe Zone) คิดเป็นร้อยละ 80 ธุรกิจขนาดย่อมเป็นธุรกิจที่มีความมั่นคงสูง (Safe Zone) คิดเป็นร้อยละ 50 และธุรกิจขนาดกลางเป็นธุรกิจที่มีความมั่นคงสูง (Safe Zone) คิดเป็นร้อยละ 65

คำสำคัญ: ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม, สถานะทางการเงิน, อัตราส่วนทางการเงิน

Abstract

This research aimed to study financial ratio and financial positions of Food and Beverage Business in Ubon Ratchathani province. The data used in this research were the financial statement and income statement from the year B.E. 2014-2017. The 58 businesses' financial data had been collected from the Department of Business Development (DBD) website. The data were

analyzed by the financial ratio of Altman's Z-Score Model in terms of various factors, including (1) mobility ratio (2) funding from internal sources (3) profitability (4) financial structure ratio, and (5) asset management efficiency. In addition, the statistics software program has been employed to calculate the frequency, percentage, median, quartile deviation, maximum, and minimum. The research results of financial ratio of food and beverage business in Ubon Ratchathani were found that Food and Beverage Business in Ubon Ratchathani. Micro businesses have outstanding financial ratios including 80 percent in mobility ratio and financial structure. Small businesses have outstanding financial ratios, including about 50 percent in financial structure and efficiency in asset management. Finally, Medium businesses is approximately 70 percent in mobility and efficiency in asset management. It is found that about 80 percent of Micro business is in a safe zone business, Small businesses are the safe zone about 50 percent , and Medium businesses are categorized in safe zone and approximately 65 percent

Keywords: Food and Beverage industry, Financial Position, Z-score Financial Ratio

บทนำ

อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมมีศักยภาพสูงในการผลิตเพื่อบริโภคในประเทศและเพื่อการส่งออก เนื่องจากประเทศไทยมีพื้นฐานด้านการผลิตทางการเกษตรที่มั่นคง ทำให้มีผลผลิตที่สามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปได้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง มีแรงงานที่มีคุณภาพจำนวนมาก มีการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้น

จากข้อมูล พ.ศ. 2560 พบว่า สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้รายงานไว้ว่า โรงงานอุตสาหกรรมอาหารในประเทศไทย ในช่วงไตรมาสที่ 2 พบว่ามีโรงงานปิดกิจการเพิ่มเป็นจำนวน 12 แห่ง ซึ่งในปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมอาหารจำนวนทั้งสิ้น 8,651 แห่ง (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2560) โดยสาเหตุที่ผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมอาหารมีการปิดกิจการลง เนื่องจากหลายปัจจัยหลักที่กระทบต่อกิจการ เช่น 1) ภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยดีทำให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อลดลง 2) ต้นทุนในการผลิตอาหารที่สูงขึ้นเพราะวัตถุดิบอาหารมีราคาสูงขึ้น 3) มาตรการเข้มงวดเกี่ยวกับแรงงานบุคคลต่างด้าวของรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนที่สูงขึ้นและปริมาณแรงงานต่างด้าวที่ขาดแคลน เป็นต้น (ประชาไท, 2560)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ธุรกิจต้องมีการพิจารณาภาวะทางการเงินของตนเอง เพื่อให้สามารถเตรียมการสำหรับรับมือปัญหาต่างๆ ซึ่งเริ่มต้นจากการดูข้อมูลทางการเงินในงบการเงิน โดยงบการเงินนั้นจะสะท้อนถึงสถานการณ์ของกิจการได้ โดยจะศึกษาเฉพาะในจังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี มีศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจและด้านการท่องเที่ยว จึงถือว่าเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด อีกทั้งจากข้อมูลจากเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้าวิเคราะห์กลุ่มธุรกิจกลุ่มจังหวัด พบว่า “จากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 พบว่า สัดส่วนของรายได้รวม 62.61% ของกลุ่มจังหวัดมาจากจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นจังหวัดใหญ่ที่มีประชากรและตัวเลข GDP มากที่สุดในกลุ่ม” รวมไปถึงจังหวัดอุบลราชธานีมีการวางแผนพัฒนาจังหวัดในอนาคต (พ.ศ. 2561-2564) โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน เช่น 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 2) การส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว 3) การพัฒนาการเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร 4) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) การเสริมสร้างและรักษาความมั่นคง 6) การพัฒนาระบบบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยแผน

พัฒนาจังหวัดนั้น เพื่อส่งผลให้เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในจังหวัด

ประเด็นสำคัญในการวิเคราะห์สถานะการเงินของบริษัทของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม โดยหากภาพรวมของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มมีสถานะทางการเงินมีความมั่นคงทางการเงินสูง จะแสดงให้เห็นว่าธุรกิจส่วนใหญ่มีความสามารถในการวางแผนลดความเสี่ยงในด้านการเงินของกิจการ โดยงานวิจัยนี้ได้มีการศึกษาตัวแบบ Z-score (Altman, 1968) ซึ่งเริ่มต้นจากการนำข้อมูลทางการเงินจากงบการเงิน หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน 5 อัตราส่วน ได้แก่ 1) อัตราส่วนความคล่องตัว 2) เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน 3) ความสามารถในการทำกำไร 4) สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน และ 5) ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ สุดท้ายจะมีการนำอัตราส่วนทางการเงินมาใช้คำนวณคะแนนตามตัวแบบ Z-score นอกจากนั้นมีการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาผลการทดสอบหลายครั้ง (เอกสิทธิ์ เข้มงวด, 2554; จตุราพร สีหาบุตร และ นารา กิตติเมธิกุล, 2557; ศรสวรรค์ บัวนาถ, 2559) โดยการวิเคราะห์สถานะทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2557 - 2559) เพื่อวิเคราะห์สถานะทางการเงินของธุรกิจว่ามีสถานะทางการเงินมีแนวโน้มทิศทางการขึ้นหรือแยกลง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจประเภทอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อพยากรณ์สถานะทางการเงินของธุรกิจประเภทอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดงบการเงิน

งบการเงิน เป็นการนำเสนอฐานะการเงินและผลการดำเนินงานทางการเงินของกิจการอย่างมีแบบแผน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มต่างๆ นอกจากนั้นงบการเงินยังแสดงถึงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแล

ทรัพยากรของกิจการ เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ มาตรฐานรายงานทางการเงิน ,2560) โดยงบการเงินประกอบด้วย 5 งบ ดังต่อไปนี้

1. งบแสดงฐานะทางการเงิน (Financial Position Statement) เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง โดยจะแสดงให้ทราบถึง สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ว่ามีจำนวนเท่าใด ตามหลักแล้วจะต้องจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงินขึ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. งบกำไรขาดทุน (Profit and Loss Statement) เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงผลการดำเนินงานของกิจการในระหว่างงวดบัญชี หรือสิ้นงวดบัญชีใดบัญชีหนึ่ง โดยจะแสดงรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรหรือขาดทุนสุทธิ ช่วยให้ผู้ใช้ทราบว่าผลการดำเนินงานในงวดหน้าๆ ของกิจการเป็นอย่างไร

3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น (Statement of Changes in owner Equity) หมายถึง รายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น จะแสดงรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงในรายการที่เป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ของผู้ถือหุ้น

4. งบกระแสเงินสด (Cash flow Statement) เป็นรายงานที่แสดงถึงการได้มาและใช้ไปของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด โดยจะแสดงการได้มาและใช้ไปของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของ 3 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมดำเนินงาน (Operating activities) กิจกรรมลงทุน (Investing Activities) และกิจกรรมจัดหาเงิน (Financing Activities)

5. หมายเหตุประกอบงบการเงิน (Note to financial Statement) ประกอบด้วย คำอธิบาย และการวิเคราะห์รายละเอียดของจำนวนเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะทางการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และงบการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น โดยแสดงในรูปของงบย่อย หรืองบประกอบต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลเพิ่มเติม ข้อมูลที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้เปิดเผย

ทฤษฎีการส่งสัญญาณ (Signaling Theory)

ทฤษฎีการส่งสัญญาณ เป็นแนวคิดที่นักลงทุนควรศึกษาถึงพฤติกรรมที่บริษัท เมื่อบริษัทได้ประสบสถานะทางการเงินย่อมส่งผลต่อผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น

ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น บริษัท เป็นต้น ดังนั้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้มีการพยายามสร้างเครื่องมือที่เหมือนสัญญาณล่วงหน้า หรือการเกิดปัญหาที่ชี้นำไปสู่การประสบสภาวะทางการเงิน โดยงานวิจัยในครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาเป็น เครื่องมือนั้นคือ การใช้ตัวแบบจำลองสภาวะทางการเงิน (Altman's Z-Score Model) เพื่อศึกษาสัญญาณเตือน จากงบการเงินที่กิจการเปิดเผย

แนวคิดเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินและการ วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือ ที่มีประโยชน์ในการวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อให้สามารถ นำข้อมูลทางการเงินมาเปรียบเทียบกันได้ในกิจการ หรือเปรียบเทียบกับกิจการอื่น อีกทั้งสามารถใช้เพื่อวัด ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการได้ โดยการ วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน

1.การวิเคราะห์สภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratio) เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่แสดงให้เห็นถึงสภาพความคล่องตัวของธุรกิจ นั่นคือ ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการ ประกอบด้วย

1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรือ อัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio) เป็นอัตราส่วน ระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งผลการ วิเคราะห์จะแสดงให้เห็นว่า สินทรัพย์หมุนเวียนมากเป็นกี่ เท่าของหนี้สินหมุนเวียน

1.2 อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio or Acid Test Ratio) เป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์ หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งผลการวิเคราะห์จะแสดงให้เห็นว่า สินทรัพย์หมุนเวียนมีสภาพคล่องสูงมากน้อย เพียงใด

2. ความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratio) เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้วัด ความสามารถในการบริหารงานของบริษัท ซึ่งจะแสดงใน รูปอัตราผลตอบแทนจากการขาย และอัตราผลตอบแทน จากเงินลงทุน ประกอบด้วย

2.1 อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบกำไรขั้นต้นต่อยอดขาย ซึ่งผลการวิเคราะห์จะแสดงให้เห็นว่า แสดงให้เห็นผลการ ดำเนินงานเกี่ยวกับนโยบายการผลิตและการตั้งราคา

2.2 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin) เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบ กำไรจากการดำเนินงานต่อยอดขาย ซึ่งผลการวิเคราะห์ จะแสดงให้เห็นว่า แสดงให้เห็นผลการดำเนินงานเกี่ยวกับ ต้นทุนของสินค้า รวมทั้งไปถึงต้นทุนในการบริหารและขาย รวมไปถึงการหักค่าเสื่อมราคาที่ต้องตัดจากสินทรัพย์ถาวร

2.3 อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบกำไรสุทธิต่อยอดขาย ซึ่งผลการ วิเคราะห์จะแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานเกี่ยวกับกำไร หลังจากที่ได้มีการหักค่าใช้จ่ายต่างๆออก

3. อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency Ratio) เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ วัดความสามารถในการบริหารด้านสินทรัพย์ภายในของ กิจการนั้นคือ เป็น การเน้นการใช้ไปของสินทรัพย์ต่างๆ ว่ากิจการมีความสามารถมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วย

3.1 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Assets) เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบกำไรสุทธิ ต่อส่วนของสินทรัพย์รวมของกิจการ แสดงให้เห็นผลกำไร ที่กิจการทำได้ว่าเป็นร้อยละของการลงทุนด้วยสินทรัพย์ที่เป็น ทรัพยากรในการดำเนินงาน

3.2 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบกำไร สุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น แสดงให้เห็นผลกำไรที่กิจการทำได้ ว่าเป็นร้อยละของส่วนที่เจ้าของนำมาลงทุน ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่า ส่วนของเจ้าของได้มีการลงทุนแล้วเกิดประโยชน์ อย่างไร

4. อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Leverage Ratio) เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้วัด ความสามารถในการบริหารเงินทุนหรือหนี้สินภายในของ กิจการนั้นคือ เป็นการเน้นในด้านการจ่ายชำระหนี้ของ กิจการ ว่ากิจการมีความสามารถมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วย

4.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt/ Equity Ratio) เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบหนี้สินต่อส่วน ของผู้ถือหุ้น แสดงให้เห็นผลจากการนำเงินทุนในกิจการไป ใช้ในแหล่งเงินทุนที่เกิดจากการก่อหนี้จากผู้เป็นเจ้าของมี อัตราเท่าใด

4.2 ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage) (เท่า) เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบ

กำไรก่อนดอกเบี้ยต่อดอกเบี้ย แสดงให้เห็นผลการวัดความสามารถของธุรกิจในการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้

แบบจำลองเพื่อพยากรณ์สภาวะทางการเงิน

แบบจำลองเพื่อพยากรณ์สภาวะทางการเงิน เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการวิเคราะห์สภาวะทางการเงิน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินมาใช้ในการแยกประเภท 3 ประเภท คือ บริษัทที่มีความมั่นคงทางการเงินสูง บริษัทมีโอกาสประสบปัญหาสภาวะทางการเงินได้น้อยหรือสูง และบริษัทที่มีความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาสภาวะทางการเงิน เพื่อให้สามารถรู้ถึงสภาวะทางการเงินของบริษัท ทำให้บริษัทสามารถเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสภาวะทางการเงินที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้

แบบจำลองเพื่อพยากรณ์ความล้มเหลวทางการเงิน (Altman's Z-Score Model) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินมาใช้วิเคราะห์หาความล้มเหลวทางการเงิน โดยตัวแบบดังกล่าวภายหลังจาก ค.ศ. 1985 เป็นต้นมา Altman Z-Score ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในหมู่ผู้ตรวจสอบบัญชี (Accounting Audit) ที่ปรึกษาทางการเงินของบริษัทเอกชน ศาล และระบบพิจารณาอนุมัติการกู้ยืมของธนาคาร เนื่องจากมีผลการพยากรณ์ความล้มเหลวมีความแม่นยำสูง

สูตรในการวิเคราะห์เพื่อพยากรณ์สภาวะทางการเงินของบริษัท คือ

$$Z = 1.2X_1 + 1.4X_2 + 3.3X_3 + 0.6X_4 + 0.999X_5$$

ความหมายของตัวแปรแต่ละตัว คือ

Z = ค่าดัชนีวัดความเสี่ยงในสภาวะทางการเงินของธุรกิจ

X_1 = อัตราส่วนความคล่องตัว เป็นอัตราส่วนใช้วัดสภาพคล่องในการวิเคราะห์ปัญหาทางการเงินของธุรกิจ ถ้ามีอัตราส่วนนี้สูง แสดงถึง บริษัทจะส่งผลให้กิจการมีสภาพคล่องสูง แต่ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงถึง บริษัทจะส่งผลให้กิจการมีสภาพคล่องต่ำ โดยคำนวณจาก เงินทุนหมุนเวียน/สินทรัพย์รวม

X_2 = เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน เป็นอัตราส่วนใช้วัดผลกำไรสะสมในช่วงเวลาที่ประกอบกิจการ ถ้ามีอัตราส่วนนี้สูง แสดงถึง บริษัทมีศักยภาพสูงในการลงทุนขยายกิจการด้วยเงินทุนของตัวเอง แต่หากอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงถึง บริษัทมีศักยภาพต่ำในการลงทุน

ขยายกิจการด้วยเงินทุนของตัวเอง โดยคำนวณจาก กำไรสะสม/สินทรัพย์รวม

X_3 = ความสามารถในการทำกำไร เป็นอัตราส่วนใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารกิจการ เพื่อให้กิจการทราบถึงรายได้ โดยไม่นำภาระในการกู้เงินที่เกี่ยวข้องและภาษีมาใช้ในการวิเคราะห์ ถ้ามีอัตราส่วนนี้มีค่าสูง แสดงถึง บริษัทมีความสามารถในการทำกำไรและความสามารถที่จะสร้างผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นได้ หากอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงถึง บริษัทไม่มีความสามารถในการทำกำไรและความสามารถที่จะสร้างผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นได้ โดยคำนวณจาก กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี/สินทรัพย์รวม

X_4 = สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน เป็นอัตราส่วนใช้วัดความอ่อนแอทางการเงินของกิจการ โดยพิจารณาสัดส่วนระหว่างหนี้สินรวมเปรียบเทียบกับมูลค่าของส่วนผู้ถือหุ้น ถ้ามีอัตราส่วนนี้มีค่าสูง แสดงถึง บริษัทมีสภาวะทางการเงินมีความมั่นคงทางการเงินสูง หากอัตราส่วนนี้มีค่าต่ำ แสดงถึง บริษัทมีสภาวะทางการเงินมีแนวโน้มจะเกิดวิกฤตทางการเงินสูง โดยคำนวณจาก ส่วนของผู้ถือหุ้นตามมูลค่าตลาด/มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินรวม

X_5 = ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนใช้เปรียบเทียบยอดขายต่อส่วนของสินทรัพย์รวมของกิจการ ถ้าอัตราส่วนนี้มีสูง แสดงถึง บริษัทมีสินทรัพย์เหมาะสมตามความต้องการ หากอัตราส่วนนี้มีต่ำ แสดงถึง บริษัทมีสินทรัพย์มากเกินไปตามความต้องการ โดยคำนวณจาก ยอดขาย/สินทรัพย์รวม

สามารถแบ่งสภาวะทางการเงินได้ 3 กลุ่ม คือ

$Z\text{-Score} > 2.99$ จัดว่า บริษัทมีความมั่นคงทางการเงินสูง (Safe Zone)

$1.81 < Z\text{-Score} < 2.99$ จัดว่า บริษัทมีโอกาสประสบปัญหาสภาวะทางการเงินได้น้อยหรือสูง (Gray Zone)

$Z\text{-Score} < 1.81$ จัดว่า บริษัทมีความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาสภาวะทางการเงิน (Weak Zone)

แต่สมการ X_5 จะไม่สามารถสะท้อนถึงสภาวะทางการเงินของกิจการที่ไม่ได้อยู่ในอุตสาหกรรมภาคการผลิต (Non-manufacturing) ดังนั้นในปี 1985 Altman ได้ทำการปรับเปลี่ยนตัวแปรในการพยากรณ์ค่า $Z\text{-Score}$ ให้เหมาะสมกับลักษณะกิจการ ดังนี้

$Z = 6.56X_1 + 3.26X_2 + 6.72X_3 + 1.05X_4$
โดยที่ตัวแปร ($X_1 - X_4$) นั้นยังคงมีความหมายและสูตรการวิเคราะห์เหมือนสมการ Z-score ในอุตสาหกรรมภาคการผลิตที่กล่าวไว้ข้างต้น เพียงแต่มีการปรับเปลี่ยนการถ่วงน้ำหนักใหม่

ข้อมูลธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

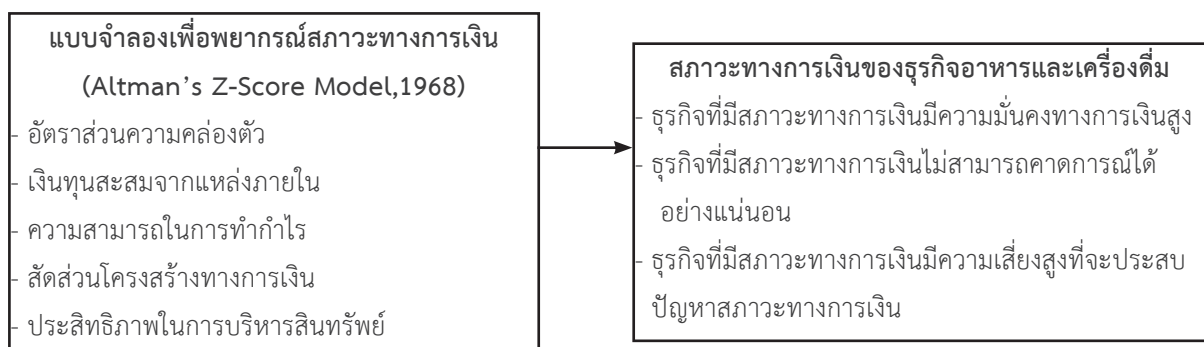
อุตสาหกรรมอาหาร (Food industry) หมายถึง อุตสาหกรรมที่นำผลิตผลจากภาคเกษตร ได้แก่ ผลิตผลจากพืช ปศุสัตว์ และ ประมง มาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตอาหาร โดยอาศัยเทคโนโลยีการแปรรูปอาหาร และการถนอมอาหาร ตลอดจนเทคโนโลยีเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการแปรรูปอาหาร (food processing equipment) บรรจุภัณฑ์อาหาร (packaging) เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์อาหารให้ได้ปริมาณมากๆ มีคุณภาพสม่ำเสมอปลอดภัย และสะดวกต่อการบริโภค หรือการนำไปใช้ในช่วงต่อไป และเป็นการยืดอายุการเก็บรักษาผลิตผลจาก พืช ปศุสัตว์ และประมง (นิธิยา รัตนพานนท์ และ

พิมพ์เพ็ญ พรเฉลิมพงศ์ , 2553)

อุตสาหกรรมเครื่องดื่ม (Beverage industry) หมายถึง อุตสาหกรรมเครื่องดื่มเป็นอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า ปัจจุบันอุตสาหกรรมเครื่องดื่มในประเทศไทยจัดเป็นตลาดที่มีผู้ขายน้อยราย มีผู้ประกอบการเพียงไม่กี่รายเท่านั้นที่มีอิทธิพลในการกำหนดทิศทางของตลาด จึงมีตลาดส่วนใหญ่อยู่ในประเทศและเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการจ้างงานโดยตรงรวมทั้งอุตสาหกรรมต่อเนื่องอีกเป็นจำนวนมาก (ริเจนท์นิวส์.เน็ต , 2551)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มจะมีการนำวัตถุดิบและทรัพยากรซึ่งเป็นปัจจัยในการผลิตมาแปรรูป โดยต้องใช้เครื่องจักรในการผลิตที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย อีกทั้งต้องผ่านกระบวนการผลิตตามลำดับขั้นตอนของการกระทำก่อนหลังออกมาเป็นผลผลิต ซึ่งมีองค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยการผลิต กระบวนการผลิตและผลผลิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ใช้แหล่ง ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในการศึกษาโดยใช้วิธีการค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ เอกสาร ฐานข้อมูล และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้ข้อมูลงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุน เป็นรายปี พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2559 รวมระยะเวลา 3 ปี ของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มใน จ.อุบลราชธานี ที่จดทะเบียนในการค้าที่มีข้อมูลแสดงในกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีจำนวน 58 แห่ง เพื่อให้สามารถนำไปวิเคราะห์

ข้อมูลต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้เป็นประชากรทั้งหมด คือ ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มใน จ.อุบลราชธานี ที่มีการเปิดเผยข้อมูลผ่านกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยธุรกิจต้องมีการแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุน ประจำปี 2557 – 2559 เปิดเผยในฐานข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า อีกทั้งอาจต้องมีการพิจารณาตัดข้อมูลทางการเงินในงบการเงิน ที่ไม่มีการลงทุนสินทรัพย์ถาวรและหรือไม่มี

ยอดขายระหว่างเปิดธุรกิจ เพื่อให้สะท้อนความเป็นจริงกับธุรกิจประเภทอาหารและเครื่องดื่ม โดยเหลือเพียง จำนวน 58 กิจการ โดยมีหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) มีทั้งหมด 174 (หน่วยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา คำนวณได้จาก ประชากร 58 กิจการ คูณ ระยะเวลาที่ต้องการศึกษา 3 ปี = 174 หน่วย)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ กระดาษทำการ (Working paper) สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

1. ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี เช่น ประเภทจดทะเบียน วัตถุประสงค์ในการเปิดกิจการ ปีจดทะเบียน ทุนจดทะเบียน สินทรัพย์

รวม ขนาดสินทรัพย์ กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

2. ข้อมูลงบการเงินของกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีการเปิดเผยข้อมูลผ่านกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและข้อมูลงบการเงินที่มีการซื้อเพิ่มเติมจากกระทรวงการคลัง ได้แก่

2.1 ข้อมูลในงบแสดงฐานะทางการเงิน คือ สินทรัพย์หมุนเวียน สินทรัพย์รวม หนี้สินหมุนเวียน หนี้สินรวม และส่วนของผู้ถือหุ้น โดยมีเพียง กำไร(ขาดทุน) สะสม ที่มีการซื้อข้อมูลเพิ่มเติม

2.2 ข้อมูลในงบกำไรขาดทุน คือ ยอดขาย และกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี นอกจากนั้นจะนำทางการเงินดังกล่าวที่ได้มานั้นทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และคำนวณค่า Z-score model เพื่อพยากรณ์ความสภาวะทางการเงิน โดยมีรายละเอียดอัตราส่วนทางการเงินดัง ตารางที่ 1

ตาราง 1 สมการคำนวณอัตราส่วนตัวแบบ Z-score model

ลำดับ	ข้อมูล	หน่วย
1	อัตราส่วนความคล่องตัว = เงินทุนหมุนเวียน/สินทรัพย์รวม	เท่า
2	เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน = กำไรสะสม/สินทรัพย์รวม	เท่า
3	ความสามารถในการทำกำไร = กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี/สินทรัพย์รวม	ร้อยละ
4	สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน = ส่วนของผู้ถือหุ้น/มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินรวม	เท่า
5	ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ = ยอดขาย/สินทรัพย์	เท่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ใช้ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ในการศึกษาโดยใช้วิธีการค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ เอกสาร ฐานข้อมูล และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ใช้ข้อมูลงบแสดงฐานะทางการเงินและงบกำไรขาดทุน เป็นราย พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2559 รวมระยะเวลา 3 ปี ของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี ที่จดทะเบียนการค้าที่มีข้อมูลแสดงในกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีจำนวน 58 กิจการ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

หลังจากรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลมาประมวลผลในโปรแกรม Excel และ SPSS โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ประเภทจดทะเบียน วัตถุประสงค์ในการเปิดบริษัท อายุกิจการ ขนาดสินทรัพย์ ทุนจดทะเบียน ปีจดทะเบียน กำไร(ขาดทุน)สุทธิ โดยการใช้สถิติ คือ แจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ(Percentage) ค่ามัธยฐาน (Median) ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

2. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 5 อัตราส่วน ซึ่งได้แก่ อัตราส่วนความคล่องตัว เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน ความสามารถในการทำกำไร สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน และประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ โดยมีการแสดงรายละเอียดของแต่ละอัตราส่วนดังต่อไปนี้

อัตราส่วนความคล่องตัว เป็นอัตราส่วนใช้สำหรับวัดสภาพคล่องในการวิเคราะห์ปัญหาทางการเงินของธุรกิจ
สมการของ $X1 = \text{เงินทุนหมุนเวียน/สินทรัพย์รวม}$

เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน เป็นอัตราส่วนใช้วัดผลกำไรสะสมในช่วงเวลาที่ประกอบกิจการ สมการของ $X2 = \text{กำไรสะสม/สินทรัพย์รวม}$

ความสามารถในการทำกำไร เป็นอัตราส่วนใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารกิจการ เพื่อให้กิจการทราบถึงรายได้ โดยไม่นำภาระในการกู้เงินที่เกี่ยวข้องและภาษีมาใช้ในการวิเคราะห์

สมการของ $X3 = \text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี/สินทรัพย์รวม}$

สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน เป็นอัตราส่วนใช้วัดมูลค่าของบริษัทและหนี้สินรวมในปัจจุบันของกิจการว่าเป็นห่วงหรือไม่ เนื่องจากข้อมูลนอกตลาดหลักทรัพย์ไม่มีมูลค่าตลาด จึงได้ทำการปรับเปลี่ยนสมการเป็น “ส่วนผู้ถือหุ้น” แทน เพื่อให้สามารถคำนวณสมการในการศึกษาครั้งนี้ได้

สมการของ $X4 = \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น/มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินรวม}$

หมายเหตุ สมการตัวแบบ Altman's Z-Score Model (1968) สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน คำนวณจากส่วนของผู้ถือหุ้นตามมูลค่าตลาด/มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินรวม

ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนใช้เปรียบเทียบยอดขายต่อส่วนของสินทรัพย์รวมของกิจการ สมการของ $X5 = \text{ยอดขาย/สินทรัพย์รวม}$

โดยมีการใช้สถิติ ได้แก่ แจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐาน (Median) ส่วนเบี่ยงเบนควอร์ (Quartile Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

3. การวิเคราะห์สถานะทางการเงินในอนาคต โดยใช้ตัวแบบในการพยากรณ์ Z-Score Model ที่คิดค้นขึ้นโดย Altman (1968) ดังสมการต่อไปนี้

$Z = 1.2X1 + 1.4X2 + 3.3X3 + 0.6X4 + 0.999X5$
ตัวแปรแต่ละตัวมีความหมายดังต่อไปนี้

$Z = \text{ค่าดัชนีวัดความเสี่ยงในการล้มละลายของธุรกิจ}$

$X1 = \text{อัตราส่วนความคล่องตัว}$

$X2 = \text{เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน}$

$X3 = \text{ความสามารถในการทำกำไร}$

$X4 = \text{สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน}$

$X5 = \text{ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์}$

ค่า 1.2, 1.4, 3.3, 0.66 และ 0.999 คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร $X1, X2, X3, X4, X5$ โดยมีการคำนวณจากน้ำหนักของปัจจัย (Weighting Factor)

โดยมีการกลุ่มธุรกิจออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

$Z\text{-Score} > 2.99$ หมายถึง ธุรกิจมีความมั่นคงทางการเงินสูง (Safe Zone)

$1.81 < Z\text{-Score} < 2.99$ หมายถึง ธุรกิจที่มีสถานะทางการเงินไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแน่นอน (Gray Zone)

$Z\text{-Score} < 1.81$ หมายถึง ธุรกิจมีความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาสถานะทางการเงิน (Weak Zone)

โดยหลังจากคำนวณคะแนนตามตัวแบบในการพยากรณ์ Z-Score Model จะมีการใช้สถิติ ได้แก่ แจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐาน (Median) ส่วนเบี่ยงเบนควอร์ไทล์ (Quartile Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

ผลการวิจัย

การศึกษาสถานะทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจประเภทอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีกลุ่มตัวอย่างทุกขนาด พบว่า

1.1 อัตราส่วนความคล่องตัว สามารถคำนวณได้จาก เงินทุนหมุนเวียน/สินทรัพย์รวม โดยมีค่ามัธยฐานของกลุ่มธุรกิจทุกขนาด คือ ธุรกิจรายย่อย 0.63 เท่า ธุรกิจขนาดย่อม 0.14 เท่าและธุรกิจขนาดกลาง 0.64 เท่า ดังนั้นในภาพรวมถือว่า ธุรกิจส่วนใหญ่มีความสามารถในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมสูง แต่มีเพียงธุรกิจขนาดย่อม มีความสามารถในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมในระดับปานกลาง

1.2 เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน สามารถคำนวณจาก กำไรสะสม/สินทรัพย์รวม โดยมีค่า

มัธยฐานของกลุ่มธุรกิจทุกขนาด คือ ธุรกิจรายย่อย 0.29 เท่า ธุรกิจขนาดย่อม 0.20 เท่าและธุรกิจขนาดกลาง 0.17 เท่า สะท้อนให้เห็นว่าโดยภาพรวมถือว่า ธุรกิจทุกขนาดส่วนใหญ่มีผลขาดทุนสะสมมากกว่าผลกำไรสะสมหรือมีผลกำไรสะสมเป็นหลักในการดำเนินธุรกิจในระดับปานกลาง

1.3 ความสามารถในการทำกำไร สามารถคำนวณจาก กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี/สินทรัพย์รวม โดยมีค่ามัธยฐานของกลุ่มธุรกิจทุกขนาด คือ ธุรกิจรายย่อยร้อยละ 0.02 ธุรกิจขนาดย่อมร้อยละ 0.03 และธุรกิจขนาดกลางร้อยละ 0.06 สะท้อนให้เห็นว่าโดยภาพรวมถือว่า ธุรกิจทุกขนาดส่วนใหญ่มีความสามารถในการทำกำไรก่อนหักภาษีและดอกเบี้ยในบริษัทในระดับปานกลาง

1.4 สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน สามารถคำนวณจาก ส่วนของผู้ถือหุ้น/มูลค่าตามบัญชีของหนี้สินรวม โดยมีค่ามัธยฐานของกลุ่มธุรกิจทุกขนาด คือ ธุรกิจขนาดย่อม 182.19 เท่า ธุรกิจขนาดย่อม 1.17 เท่า และธุรกิจขนาดกลาง 0.98 เท่า ดังนั้นในภาพรวมถือว่า ธุรกิจทุกขนาดส่วนใหญ่มีความสามารถในการหาแหล่งเงินทุนเข้าธุรกิจมากกว่าก่อหนี้สิน

1.5 ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ สามารถคำนวณจาก ยอดขาย/สินทรัพย์ โดยมีค่ามัธยฐานของกลุ่มธุรกิจทุกขนาด คือ ธุรกิจรายย่อย 0.28 เท่า ธุรกิจขนาดย่อม 1.09 เท่าและธุรกิจขนาดกลาง 2.09 เท่า สะท้อนให้เห็นว่าโดยภาพรวมถือว่า ธุรกิจส่วนใหญ่มีการหมุนเวียนของสินทรัพย์เหมาะสมตามความต้องการ แต่มีเพียงธุรกิจขนาดย่อยที่มีสินทรัพย์ตามความจำเป็นในธุรกิจในระดับปานกลาง

2. เพื่อพยากรณ์สถานะทางการเงินของธุรกิจประเภทอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีตัวอย่างทุกขนาดพบว่า

2.1 ธุรกิจรายย่อย กิจการส่วนใหญ่จะมีความมั่นคงทางการเงินสูง (Safe Zone) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 83 - 100 รองลงมาธุรกิจความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาสถานะทางการเงิน (Weak Zone) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 0 - 16 และสำหรับธุรกิจที่มีสถานะทางการเงินไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแน่นอน (Gray Zone) ไม่มีธุรกิจขนาดย่อยอยู่ในสถานะทางการเงิน

ดังกล่าว

2.2 ธุรกิจขนาดย่อม กิจการส่วนใหญ่จะมีความมั่นคงทางการเงินสูง (Safe Zone) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 48 - 56 รองลงมาธุรกิจความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาสถานะทางการเงิน (Weak Zone) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 32 - 40 และสำหรับธุรกิจที่มีสถานะทางการเงินไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแน่นอน (Gray Zone) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 12

2.3 ธุรกิจขนาดกลาง กิจการส่วนใหญ่จะมีความมั่นคงทางการเงินสูง (Safe Zone) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 42 - 65 รองลงมาธุรกิจความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาสถานะทางการเงิน (Weak Zone) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 23 - 38 และสำหรับธุรกิจที่มีสถานะทางการเงินไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแน่นอน (Gray Zone) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 11 - 35

การอภิปรายผล

เมื่ออภิปรายผลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอสรุปและอภิปรายผลตามประเด็น ต่าง ๆ ดังนี้

1. อัตราส่วนความคล่องตัว เป็นอัตราส่วนใช้สำหรับวัดสภาพคล่องในการวิเคราะห์ปัญหาทางการเงินของธุรกิจ จากการศึกษาธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่มีจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่มีความสามารถในการบริหารเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมสูง ซึ่งมีสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจันทนา วัฒนกาญจนะ (2559) ได้ศึกษาอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินในธุรกิจอุตสาหกรรมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่ประเภทอาหารและเครื่องดื่มมีเงินทุนหมุนเวียนจากแหล่งภายในธุรกิจมีสภาพคล่องภายในธุรกิจมีค่าเป็นบวก

2. เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน เป็นอัตราส่วนใช้วัดผลกำไรสะสมในช่วงเวลาที่ประกอบธุรกิจตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จากการศึกษาธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่มีจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่มีผลขาดทุนสะสมเท่าๆกันผลกำไรสะสมหรือมีผลกำไรสะสมเป็นหลักในการดำเนินธุรกิจในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ธุรกิจส่วนใหญ่ทุกขนาดมีผล

การดำเนินงานเป็นกำไรสะสมและขาดทุนสะสมในจำนวนเท่าๆกัน หรือมีผลประกอบการเป็นจุดคุ้มทุนพอดี

3. ความสามารถในการทำกำไร เป็นอัตราส่วนใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารกิจการ เพื่อให้กิจการทราบถึงรายได้ อีกทั้งไม่นำภาระในการกู้เงินที่เกี่ยวข้องและภาษีมาใช้ในการวิเคราะห์ จากการศึกษาธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่มีจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจทุกขนาดส่วนใหญ่มีความสามารถในการทำกำไรก่อนหักภาษีและดอกเบี้ยในบริษัทในระดับปานกลาง ซึ่งไม่มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจันทนา วัฒนกาญจนะ (2559) ได้ศึกษาอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินในธุรกิจอุตสาหกรรมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่ประเภทอาหารและเครื่องดื่มมีผลกำไรเพียงน้อยเล็กน้อยก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีหรือประสบภาวะขาดทุนก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี

4. สัดส่วนโครงสร้างทางการเงิน เป็นอัตราส่วนใช้หาความสามารถในการหาแหล่งเงินทุนเข้าสู่ธุรกิจ ซึ่งจะพิจารณาสัดส่วนระหว่างหนี้สินรวมเปรียบเทียบกับมูลค่าของส่วนผู้ถือหุ้น จากการศึกษาธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่มีจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจทุกขนาดส่วนใหญ่มีความสามารถในการหาแหล่งเงินทุนเข้าสู่ธุรกิจมากกว่าก่อนหนี้สิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ธุรกิจส่วนใหญ่ทุกขนาดมีแหล่งที่มาจากสินทรัพย์เป็นส่วนใหญ่ และมีหนี้สินเพียงเล็กน้อยในระหว่างดำเนินธุรกิจ

5. ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนวิเคราะห์การหมุนเวียนของสินทรัพย์เหมาะสมตามความต้องการของกิจการ จากการศึกษาธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่มีจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจส่วนใหญ่มีการหมุนเวียนของสินทรัพย์เหมาะสมตามความต้องการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ธุรกิจทุกขนาดมีความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ได้มีเหมาะสมตามยอดขายที่ธุรกิจดำเนินการ

5.1 จากการศึกษาวิเคราะห์สถานะทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นการศึกษาสถานะทางการเงินด้วยตัวแบบ Altman's Z-Score Model โดยผลการวิจัยพบว่า เมื่อมีการวิเคราะห์

สถานะทางการเงินตามตัวแบบ Altman's Z-Score Model โดยธุรกิจส่วนใหญ่จะมีความมั่นคงทางการเงินสูง (Safe Zone) รองลงมาจะธุรกิจความเสี่ยงสูงที่จะประสบปัญหาสถานะทางการเงิน (Weak Zone) นอกจากนั้นจะเป็นธุรกิจจำนวนเพียงเล็กน้อยที่มีสถานะทางการเงินไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแน่นอน (Gray Zone) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น โดยธุรกิจรายย่อยส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจที่มีความมั่นคงสูง (Safe Zone) มีแนวโน้มสูงประมาณร้อยละ 80 เนื่องจากธุรกิจรายย่อยส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 10 ปี ซึ่งเป็นธุรกิจที่เพิ่งเปิดกิจการไม่นาน จึงทำให้มีการกู้ยืมหนี้สินเพียงจำนวนเล็กน้อย ต่อมาธุรกิจขนาดย่อมส่วนใหญ่จะเป็นธุรกิจที่มีความมั่นคงสูง (Safe Zone) แต่กลับมีแนวโน้มลดลงในแต่ละปี เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 11-20 ปี ซึ่งเป็นธุรกิจที่เริ่มมีการกู้ยืมหนี้สินสำหรับขยายกิจการหรือกิจการเริ่มมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และธุรกิจขนาดกลาง จะเป็นธุรกิจที่มีความมั่นคงสูง (Safe Zone) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากธุรกิจขนาดกลางส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 11 - 20 ปี เหมือนกับธุรกิจขนาดย่อม แต่ธุรกิจขนาดกลางนั้นมีความสามารถในการบริหารหนี้สินมากกว่าและมีรายได้สูงกว่าธุรกิจขนาดย่อม จึงทำให้ธุรกิจขนาดกลางมีความมั่นคงทางการเงินสูงกว่าธุรกิจขนาดย่อม

ข้อเสนอแนะ

1. ธุรกิจทุกขนาดสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการพยากรณ์สถานะทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มในจังหวัดอุบลราชธานีที่ได้มีการจดทะเบียนในกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยสามารถนำผลการพยากรณ์มาใช้วางแผนป้องกันหรือลดความเสี่ยงในด้านการเงินของกิจการ

2. สถาบันทางการเงินสามารถนำไปพัฒนาการปล่อยสินเชื่อให้เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจ สำหรับเป็นเกณฑ์เพิ่มเติมในการพิจารณาลูกค้าที่ต้องการกู้ยืมสินเชื่อ เพื่อให้สามารถประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าที่ต้องการกู้ยืมสินเชื่อกับสถาบันการเงิน

3. นักลงทุนสามารถทราบถึงสถานะทางการเงินของกิจการที่จะลงทุนนั้นว่าอยู่ในสถานะทางการเงินใด และเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของธุรกิจว่ามีทิศทางดีขึ้นหรือแย่ลง ทั้งนี้เพื่อให้มีความมั่นใจในการลงทุนของกิจการที่

มีความสนใจลงทุน

4. รัฐบาลสามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อ
ศึกษาสภาวะทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่
เผชิญอยู่ โดยรัฐบาลมีการออกนโยบายส่งเสริมผู้ประกอบการ

การให้บริการทำงานในกิจการ เพื่อให้ผู้ประกอบการมี
ความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

References

- Buanak, S. (2016). *A bankruptcy test for small and medium-sized enterprises (SMEs) in Thailand*. An independent study Master of Business Administration in Faculty of Commerce and Accountancy, Thammasat University. (in Thai)
- Choti, P. (2008). *Analysis of service industry operates transportation and logistics category Listed on the stock market using financial ratios*. An independent study Master of Business Administration in Finance Branch, University of the Thai Chamber of Commerce. (in Thai)
- Federation of Accounting Professions Under The Royal Patronage of His Majesty The King (2017). *Thai financial reporting standard no.1*. Retrieved from <http://www.fap.or.th/upload/9414/M31wUCdbVW.pdf>. (in Thai)
- Khemngud, A. (2011). *A study of the accuracy and develop a Altman 'SEM-SCORE Model for financial failure prediction company registered in stock exchange of thailand*. An independent study Master of Business Administration in International Business Management Faculty of Commerce and Accountancy, University of the Thai Chamber of Commerce. (in Thai)
- Legendnews.net. (2008). *Beverage industry*. Retrieved from <http://www.legendnews.net/index.php?lay=show&ac=article&id=539342311>. (in Thai)
- Prachatai. (2017). *Restaurant business association. Predictions of 2560 small shop and medium shop closed again Increase doubled*. Retrieved from <https://prachatai.com/journal/2017/07/72374> (in Thai)
- Rattanapanone, N., & Pornchaloempong, P. (2010). *Food industry*. Retrieved from <http://www.foodnetworksolution.com/wiki/word/2561>. (in Thai)
- Sihabutr, C., & Kittimetheelul, N. (2014). Financial strength of tourism operators and travel agents from economic and social crises Thailand. *Veridian e-journal*, 7(3), 146-158. (in Thai)
- The Office of Industrial Economics. (2017). *Quarter economic report to 2nd quarter year 2017 (April-June 2017)*. Retrieved from http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_overview/r_aprjun60.pdf. (in Thai)
- Watanakanjana, C. (2016). A study of financial standard ratio in business sectors of listed companies in the stock exchange of Thailand 2548 to 2557 B.E. *Veridian e-journal*, 9(3), 1399-1426. (in Thai)
- Altman, E. I. (1968). Financial ratios, discriminant analysis and the prediction of corporate bankruptcy. *The Journal of Finance*, 23(4), 589-609.

- Khemngwad , A. (2011). *A study of the accuracy and develop a Altman 's EM-Score Model for financial failure prediction company registered in stock exchange of Thailand*. Bangkok: University of the Thai Chamber of Commerce.
- Altman, E. I., Young, H. E. & Dong, W. K. (1995). Failure prediction: evidence from Korea. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 6(3), 230-249.
- Khemngwad, A. (2011). *A study of the accuracy and develop a Altman 'SEM-SCORE Model for financial failure prediction company registered in stock exchange of Thailand*. Bangkok: University of the Thai Chamber of Commerce.
- Beaver, W. (1966). Financial ratios as predictors of failure. *Journal of Accounting Research*, 4 (Supplement), 71-111.

